

Rajoja ruudulle, ei elämälle

Tulevaisuusvaliokunnan kuuleminen 5.3.2025

Asiantuntijalle kohdistettu erityiskysymys:

Tietoisku digitaalisesta kasvurauhasta ja miten Digirauha ry edistää sitä

Miksi tarvitsemme digirauhaa nyt?

Teknologian ja digitaalisen ympäristön nopea kehitys herättää laajaa huolta, joka tunnistetaan sekä tutkimuksessa että yhteiskuntapolitiikassa.

Digimaailmalla on hyviä puolia, mutta siihen liittyy myös merkittäviä riskejä, kuten mielenterveysongelmat, keskittymiskyvyn heikkeneminen, kiusaaminen ja altistuminen rikoksille.

Suomessa lapsille hankintaan älypuhelin kansainvälisesti vertailtuna jo hyvin varhain. Tätä trendiä olisi syytä haastaa vakavasti ja tätä työtä koulut eivät voi yksin tehdä, vaan mukaan tarvitaan perheet, yhteisöt, varhaiskasvatus, järjestöt ja yritykset.

Alustojen ikärajoja ei noudateta ja laajasti vaikuttavat toimenpiteet puuttuvat. Vanhemmat kokevat olevansa yksin asian kanssa.

Miksi Digirauha ry?

Digirauha ry on perustettu kehittämään digitaalisen kasvurauhan mahdollisuuksia ja edistämään laajasti lasten teknologista turvallisuutta ja tulevaisuutta.

Miten rakennamme Suomeen digitaalista kasvurauhaa?

Vaikuttamistyö: Pyrimme muuttamaan suomalaista kulttuuria lasten älypuhelimen käytön osalta rauhallisempaan ja turvallisempaan suuntaan. Nojaudumme tässä työssä Aivoliiton suosituksiin ja positiivisen tulevaisuuden rakentamiseen. Tähän työhön pyrimme saamaan mukaan suuret lapsijärjestöt ja esimerkiksi urheiluseurat.

Kansalaisaloite: Tuemme kansalaisaloitetta, jossa peräänkuulutetaan teknologiayhtiöiden vastuuta varmistaa alustojen ja älylaitteiden turvallisuus lapsille ja nuorille. Kansalaisaloitteen aktiiviaika on kevät 2025.

Digirauha-dialogit: Kehitämme Digirauha-dialogeja, joiden avulla varhaiskasvatus, koulut, neuvolat ja muut yhteisöt voivat auttaa vanhempia, lapsia ja nuoria käymään keskusteluja laitteiden käytöstä ja luomaan yhteisiä käytäntöjä. Parhaillaan rakennamme verkostoa ja toteutamme dialogeja erityisesti eskarilaisille.

Tuemme Aivoliiton suosituksia, jotka antavat selkeyttä perheille, suuntaa vaikuttamistyöhön ja mahdollisuuden systeemiseen muutokseen.

Muutamia tärkeitä nostoja:

- Oman puhelimen hankinnan lykkäys yläkouluikään.
- Ruutuaikoihin vähennystä. 2–6-vuotiaille 1 tunti päivässä ikätasoista sisältöä ja nuorille (ja aikuisille) korkeintaan 2–3 tuntia päivässä.
- Somea ei suositella ennen 15–16-vuoden ikää.
- Koko perheen, myös vanhempien puhelimenkäyttöön huomion kiinnittäminen.

Muutokseen tarvitaan mukaan kaikki: perheet, koulut, varhaiskasvatus, neuvolat, lapsijärjestöt ja myös yritykset.

Me uskomme että parempi tulevaisuus on mahdollinen

Se kuitenkin edellyttää, että kykenemme muuttamaan kulttuuria. Tässä perheiden apuna ovat suositukset, joihin sitoudutaan laajasti.

Arvomme

- **Uskomme yhteisön voimaan**
  Yhteisöinä voimme ohjata tulevaisuuden suuntaa ja luoda lapsille ja nuorille paremman kasvuympäristön. Tämä onnistuu, kun nostamme tärkeitä asioita esiin sekä lähiyhteisöissä että koko yhteiskunnan voimin.

- **Tartumme rohkeasti toimeen**
  Tulevaisuus muotoutuu teoistamme. Pienilläkin teoilla on merkitystä. Kun tarpeeksi moni tarttuu toimeen, suuretkin haasteet ratkeavat.

- **Lähestymisemme perustuu tieteeseen**
  Toimintaamme ohjaa tutkittu tieto, joka huomioi vaikutukset laajasti yhteiskuntaan.

- **Ylläpidämme tulevaisuususkoa**
  Uskomme, että parempi tulevaisuus on mahdollinen. Haluamme tuoda keskusteluun positiivisia tulevaisuuskuvia.

- **Toimimme lasten oikeudet ja suojelu edellä**
  Aikuisten tehtävä on huolehtia lapsista ja toimia vastuullisesti. Toimintamme ytimessä on lasten hyvinvointi ja lasten oikeuksien toteutuminen ja tuomme lasten ja nuorten ääntä kuuluviin.

Palautetta

“Jos kellään muullakaan ei olisi kännykkää [koko ajan kädessä] niin olisi mahtavaa kun voisi oikeasti kommunikoida muiden kanssa.” - Iris Koivukangas, ysiluokkalainen, Viiden jälkeen 25.2.2025 MTV3

“Esimerkiksi Telegramissa on paljon huumemyyntiä ja tappeluvideoita, samoin IG:ssä mikä on aika yllättävää ja Redditis tietty” -Kuura Rossi, ysiluokkalainen, Viiden jälkeen 2.2.2025 MTV3

“Kun on itse menettänyt nuorimmat lapsensa digimaailmalle ja potee siitä syyllisyyttä - nimenomaan siitä, että koki niin suurta voimattomuutta no-kun-kaikilla-muillakin-on -selitysten edessä ja antoi näille laitteille periksi, vaikka tiesi itse, ettei se ole oikein -niin on ihana havaita että seuraavien sukupolvien kohdalla joku jaksaa yrittää, edes jotain.”

- Teini-ikäisten lasten äiti, palaute Digirauhalle 3.2.2025

Mitä seuraavaksi tapahtuu?

Digirauha ry:n fokuksessa tänä keväänä

- Kansalaisaloitteelle vähintään 50 000 kannattajaa
- Pilotoida ja kehittää Digirauha-dialogeja
- Saada lasten ja nuorten ääntä kuuluville

Entä käytännössä?

- Kampanja alkamassa huhtikuussa kansalaisaloitteen tavoitteiden viestimiseksi.
- Osallistuminen tulevaisuuspäivään 7.3.
- Digirauha-dialogien koulutus järjestöille ja vapaaehtoisille 12.3. Tavoitteena levittää mallia.
- Sidosryhmien tapaaminen ja rahoituksen hakeminen.
- Digirauha-dialogien pilotointi keväällä erityisesti eskarilaisille Helsingissä: Koillis-Helsinki, Länsi-Helsinki, Itä-Helsinki.

digirauha

Kiitos!